

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Iran's M.

انینۀ ایران

بهرام رحمانی
۱۷ جولای ۲۰۱۵

حکومت اسلامی و سپاه پاسداران آن عامل خشک شدن دریاچه‌ها و تالاب‌ها هستند!

آب بعد از هوا، مهم‌ترین ماده مورد نیاز موجودات زنده است. آب از منابع مهم محیط زیست است و زندگی و سلامت همه موجودات زنده از انسان‌ها گرفته تا گیاهان و جانوران به وجود آن بستگی دارد. بیش از سه چهارم کره زمین را آب فراگرفته است اما بیش‌تر این آب‌ها شور و دارای نمک هستند. تنها یک درصد کل آب‌های موجود، آب شیرین و قابل استفاده است. تمامی نیازهای انسان‌ها، گیاهان و جانوران ساکن در خشکی و ۹۰ درصد آب آشامیدنی انسان‌ها از همین مقدار تأمین می‌شود.

از دید جمعیت کره زمین باعث افزایش مصرف منابع آبی شده است و این در حالی است که به علت افزایش دمای کره زمین، به دلیل آلودگی هوا، بارش برف و باران نیز به شدت کاهش یافته است. اما با این وجود تمام معیارها و دستاوردهای علمی جهان‌شمول، سران و مقامات و به طور کلی حکومت اسلامی ایران، نه تنها بر حقوق و نیازهای انسان‌ها، اهمیت نمی‌دهند، بلکه هرگونه تلاش انسانی و حقی طلبانه را شدیداً سرکوب می‌کنند بنابراین، آلودگی هوا، علل کمبود آب، آتش‌سوزی و نابودی جنگل‌ها، خشک‌شدن دریاچه‌ها و رودخانه‌ها اهمیتی نمی‌دهند با این وجود به افزایش جمعیت ایران پافشاری می‌کنند.

در واقع امروز آلوده‌شدن و تلفات آب و افزایش بی‌رویه جمعیت، نحوه شهرسازی، حفظ محیط زیست، آب شیرین را که تولید آن تقریباً ثابت و محدود است، جامعه ایران را تهدید می‌کند.

اما متأسفانه اکنون جامعه ما با شوک شدید تخریب طبیعت و محیط زیست و کم‌آبی روبه‌رو است. اگر عوامل طبیعی مانند خشک سالی، عاملی در کم‌شدن منابع زیرزمینی و آب‌های ایران است اما عامل اصلی سیاست‌های حکومت اسلامی ایران در این عرصه است.

از این‌رو، حکومت اسلامی، تنها یک حکومت سانسور و اختناق، ترور و سرکوب، شکنجه و اعدام نیست؛ سپاه پاسداران آن نیز کسب و کارش تنها آدم‌کشی و ترور نیست، بلکه این حکومت طبیعت‌کش و ویرانگر زیست محیطی نیز هست.

اکنون خشک کردن دریاچه‌ها، تالاب‌ها، رودخانه‌ها، نابودی جنگل‌ها و کمبود آب، به یک بحران جدی در جامعه ایران تبدیل شده است. سران و مقامات حکومت اسلامی که تا دیروز سعی می‌کردند بر این بحران سرپوش بگذارند امروز به این بحران خانمانسوز اعتراف می‌کنند. بحرانی که جان و زندگی میلیون شهروند ایرانی را تهدید می‌کند.

اخیرا کاظم جلالی، رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، پس از شرکت در جلسه هم‌اندیشی این مرکز با فعالان بخش‌های آب و محیط زیست ایران گفت: «از شنیدن گزارش وضعیت آب در کشور وحشت‌زده شدم.»

هنگامی که بحث بحران کم‌آبی در ایران، رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس اسلامی را «وحشت‌زده» کرده است پس فاجعه بزرگی در راه است. به گزارش سایت حکومتی «انتخاب»، کاظم جلالی در یک میهمانی افطاری در شاهرود، با اشاره به جلسه اخیر مرکز پژوهش‌های مجلس با فعالان محیط زیست اظهار داشت: «در واپسین روزهای ماه شعبان میزبان فعالان بخش آب کشور در مرکز پژوهش‌های مجلس بودم که به واقع از گزارش‌های آنها وحشت‌زده شدم.»

نماینده شاهرود در مجلس شورای اسلامی، همچنین یادآور شد که فعالان حوزه محیط زیست به نمایندگان مجلس نشان داده‌اند که چه میزان از اراضی شاهرود نشست کرده و چه شکاف‌ها و گسل‌هایی در زمین پدیدار شده است. به گفته آن‌ها بسیاری از پل‌ها نیز دچار ترک خوردگی شده‌اند.

این نماینده مجلس اسلامی، با اشاره به حوزه انتخابی خود اظهار داشت که زمانی در منطقه بسطام شاهرود با حفر چاهی ۴۵ متری آب پدیدار می‌شد، اما الان در همان منطقه برای رسیدن به آب باید زمین را تا ۲۵۰ متر حفر کرد.

قبل از این نیز شیخ حسن روحانی رئیس جمهوری حکومت اسلامی نیز به خشک شدن دریاچه ارومیه و بی‌خانمانی میلیون‌ها نفر اقرار کرده بود. او، در عین حال ادعا کرده که «نجات دریاچه ارومیه در اولویت کار دولت» قرار دارد.

حسن روحانی ۱۷ دی ماه سال گذشته، در «اولین همایش استانداران دولت تدبیر و امید»، تأکید کرده بود: «اگر ما نتوانیم دریاچه ارومیه را نجات دهیم، شما بدانید که میلیون‌ها انسان در ایران باید خانه و زندگی‌شان را ترک کنند، تنها بحث آذربایجان غربی نیست، آنجا یک طوفان، تمام نمک را منتشر می‌کند و زندگی مردم را مستاصل می‌کند و تمام کشاورزی اطراف استان را از بین خواهد برد.»

او تأیید کرد که در کشور یک فاجعه انسانی و زیست‌محیطی در شرف وقوع است که پی‌آمدهای فرامرزی و منطقه‌ای خواهد داشت. روحانی گفته بود که خودش شخصا مسأله را دنبال می‌کند تا راه‌حلی پیدا شود.

روحانی در ادامه صحبت‌های خود، اشاره کرد برخی از نمایندگان نامه نوشتند که رودخانه زاینده‌رود و کارون و بختگان همسرنوشتی مشابه دریاچه ارومیه دارند. اما وی در پاسخ به آن‌ها گفته است خطر خشک شدن دریاچه ارومیه با هیچ خطری برابر نیست. اکنون نزدیک به یک سال از این سخنان روحانی می‌گذرد اما هیچ اقدام جدی در رابطه با نجات دریاچه ارومیه صورت نگرفته و بسیاری نیز از این وعده‌های سرخرمن و دروغین دولت‌های حکومت اسلامی خسته شده‌اند و تا روزی که حکومت اسلامی بر سر قدرت است امیدی به نجات این دریاچه ندارند.

در چنین شرایطی، کارشناسان تأکید کرده‌اند که اگر متخصصین و مسئولین برنامه‌های اجرائی فوری برای نجات دریاچه ارومیه ارائه ندهند، این دریاچه به صورت کامل خشک خواهد شد و در پی وقوع یک فاجعه زیست محیطی، فاجعه انسانی بزرگتری رخ خواهد داد.

اگر دریاچه ارومیه خشک شود

دکتر ناصر آق، بنیان‌گذار پژوهشکده آرتمیا و آبریان دانشگاه ارومیه و دبیر علمی همایش «نجات دریاچه ارومیه» در ادامه تأکید کرده اگر دریاچه ارومیه خشک شود بیابان نمک به وجود می‌آید و حدود ۸ میلیارد تن نمک روی زمین باقی خواهد ماند و این نمک توسط باد به طرف شهرها، روستاها، باغات و زمین‌های کشاورزی برده خواهد شد و باعث شورت‌تر شدن زمین‌ها، نابودی کشاورزی، از بین رفتن اشتغال مردم منطقه، بی‌خانمانی، بروز بیماری‌های پوستی، تنفسی و افزایش سرطان خواهد شد.

وی در این رابطه به تحقیقات دانشگاه ارومیه اشاره می‌کند و می‌گوید: «ما سال‌هاست شاهد تغییرات دریاچه ارومیه هستیم و تا به حال نیز پروژه‌های تحقیقاتی متعددی انجام دادیم. متأسفانه دانشگاه ارومیه را نادیده می‌گیرند، در حالی که دانشگاه ارومیه در این زمینه بیشترین تحقیقات را انجام داده است.»

دبیر علمی همایش نجات دریاچه ارومیه به دوپچه وله، گفته است: «متخصصینی که در نقاط مختلف در مدیریت تالاب‌ها به ویژه در زمینه دریاچه شور کار کرده‌اند، می‌توانند از نظر علمی به ما کمک کنند. چون این مشکل فقط مربوط به ایران نیست و دریاچه ارومیه یک تالاب حفاظت شده است و قطعاً اثراتش برای بسیاری از کشورها نامطلوب است.»

سازمان‌های بین‌المللی کشورهای اروپایی و المان که در ارتباط با حفاظت از اکوسیستم‌ها و زیست‌بوم‌های طبیعی و مخصوصاً زیست بوم‌های حفاظت شده بین‌المللی فعالیت می‌کنند، می‌توانند متخصصینی را بفرستند و حتی در برنامه‌های اجرایی ما در آینده شرکت کنند.»

یکی از این کارشناسان پرویز کردوانی، نخستین پژوهش خود درباره دریاچه ارومیه را حدود نیم قرن پیش (۱۳۴۵ خورشیدی) آغاز کرد. کردوانی، فروردین ۹۳، در گفت‌وگو با «خبرآنلاین» خاطرنشان کرد که مشکل دریاچه ارومیه به استفاده از منابع تأمین آب آن برای توسعه کشاورزی و آب شرب شهرها در دهه‌های گذشته مربوط می‌شود و توقف این روند و بازگشت به گذشته امکان‌پذیر نیست.

این استاد کویرشناسی با بیان این که «در اطراف دریاچه ارومیه فقط ۴ هزار چاه باید وجود داشته باشد نه ۲۴ هزار تا» می‌افزاید، برخی پیشنهادها برای بستن یک‌ساله این چاه‌ها نیز به خاطر لطمه سنگین به کشاورزان عملی نیست.

به گفته کردوانی، در حال حاضر در برخی از بخش‌ها سطح آب دریاچه تا ۹۰ متر پائین رفته و «از حوضه آبریز دیگر آبی به دریاچه نمی‌ریزد و از دریاچه آب به سمت اطراف می‌رود.»

وجود ۵۶ سد بر سر راه آبریزهای دریاچه ارومیه از دیگر علت‌های اصلی خشکی این دریاچه محسوب می‌شود. با این همه زندگی و کار صدها هزار نفر به آب ذخیره شده در پشت این سدها وابسته شده و هر گونه تغییر در وضعیت آنها معضلات دیگری در پی خواهد داشت.

از سوی دیگر خشک شدن کامل دریاچه ارومیه یک فاجعه زیست‌محیطی فراملی است که زندگی میلیون‌ها نفر در ایران و کشورهای همسایه را به خطر می‌اندازد.

خبرگزاری ایسنا حدود یک‌سال پیش از قول استاندار آذربایجان غربی، قربانعلی سعادت نوشت: «هم اکنون جمعیتی حدود پنج تا شش میلیون نفر در روستاهای حاشیه دریاچه ارومیه سکونت دارند که در صورت عدم رفع بحران از این منطقه مجبور به کوچ از روستاها و محل سکونت خود خواهند بود.»

دکتر حیدری، استاد شیمی دانشگاه ارومیه که در زمینه محیط زیست دریاچه ارومیه تخصص دارد و سال‌ها در این رابطه تحقیق کرده به دوپچه وله می‌گوید: «تجربیات متخصصین المانی در دریاچه آرال و فن‌آوری‌های نوین می‌تواند به کارشناسان بومی کمک زیادی کند. انتظار ما از برگزاری کنفرانس ارومیه ارائه راه‌های کاملاً عملی برای نجات دریاچه ارومیه است.»

این کارشناس، درباره عاجل‌ترین اقداماتی که باید برای نجات دریاچه ارومیه انجام بگیرد، چنین توضیح می‌دهد: «وزش باد دریاچه از غرب به شرق است و بادهای نم‌ک‌زا را پخش می‌کند. نفوذ آب شور در چاه‌های زیر زمینی و آبیاری با این شورآب‌ها برای کشاورزی خطرات زیادی دارد. عاجل‌ترین کاری که می‌توان انجام داد تغییرالگوهای کشاورزی، تغییرشیوه آبیاری و انتقال نمک دریاچه و به عبارت دیگر استفاده بهینه از آن است. هدایت آب از

حوزه‌هایی که فعلا در دست مطالعه است نیز می‌تواند راهگشا باشد. در عین حال انسداد حدود ۲۷ تا ۳۰ هزار چاه آب غیرمجاز اطراف دریاچه نیز یکی از اقدامات عاجل است.»

دکتر حیدری تأکید می‌کند که خشک شدن دریاچه بیش از ۱۵ سال است آغاز شده است و اکنون باید خشت اولیه را درست قرار داد. به نظر او برگزاری سمینارهای مختلف از جمله در المان و همچنین در خود ارومیه دستاور خوبی است و به نجات و احیاء دریاچه کمک می‌کند.

کمیته‌ای با هفت وزیر

دولت روحانی، ظاهراً برای این کار ستادی برای احیای این دریاچه تشکیل داده که عیسی کلانتری، وزیر پیشین کشاورزی دبیری آن را بر عهده دارد.

کلانتری در نخستین همایش بین‌المللی نجات دریاچه ارومیه، ۲۸ تا ۳۰ بهمن ۹۲، گفت: «رئیس جمهور دستور داده است دریاچه ارومیه باید به هر قیمتی احیا شود و ما دست همکاری تمامی متخصصان داخلی و خارجی را برای احیای مجدد این دریاچه می‌فشاریم.»

همزمان، وزیر نیرو، حمید چیت‌چیان از تشکیل کمیته‌ی ویژه‌ای متشکل از ۷ وزیر دولت و با ریاست معاون اول رئیس جمهور برای نجات دریاچه ارومیه خبر داد.

سدسازی و دریاچه ارومیه

به گزارش خبرگزاری دولتی ایرنا، طفرنژاد کارشناس و پژوهشگر آب و توسعه پایدار می‌گوید، امروزه حوضه‌های آبی مهم کشور مانند تالاب‌های ارومیه، بختگان، گاوخونی، پریشان و دیگر حوضه‌ها در شرایط بحرانی قرار دارند و علت به وجود آمدن چنین وضعیتی تأمین نشدن حق‌آبه آن‌ها است.

به گفته طفرنژاد، برای حوضه آبریز دریاچه ارومیه ۱۰۴ سد تعریف شده بود که از این تعداد ۵۶ سد در دست بهره‌برداری است و حق‌آبه مورد نیاز دریاچه در پشت این سدها ذخیره می‌شود.

استان‌های اطراف دریاچه ارومیه به لحاظ تراکم سدسازی از مناطق پیشتاز ایران محسوب می‌شوند. شرکت‌های آب منطقه‌ای در این استان‌ها در مجموع ۲۳۵ سد در دست مطالعه، اجرا یا بهره‌برداری دارند.

بر اساس آمار شرکت مدیریت منابع آب ایران در حال حاضر ۱۰۶ سد در این سه استان به بهره‌برداری رسیده‌اند. این وضعیت به تناسب شمار آبریزهای دیگر تالاب‌ها و دریاچه‌ها در مناطق مختلف متفاوت است.

تعداد سدهای ساخته شده در مسیر دریاچه ارومیه

۱- سد پارام استان آذربایجان شرقی. ۲- سد چوغان(جوقان) استان آذربایجان شرقی. ۳- سد آمد تبریز استان آذربایجان شرقی. ۴- سد اردلان استان آذربایجان شرقی. ۵- سد تاجیار سراب استان آذربایجان شرقی. ۶- سد نیل استان آذربایجان شرقی. ۷- سد حسنلو استان آذربایجان غربی. ۸- سد ده گرچی اشنوشه استان آذربایجان غربی. ۹- سد زولا استان آذربایجان غربی. ۱۰- سد ساروق(گوگردچی) استان آذربایجان غربی. ۱۱- سد شهرچائی استان آذربایجان غربی. ۱۲- سد علویان استان آذربایجان غربی. ۱۳- سد شهید کاظمی بوکان استان آذربایجان غربی. ۱۴- سد قاضی کندی استان آذربایجان شرقی. ۱۵- سد قلعه چای عجیشیر استان آذربایجان شرقی. ۱۶- سد قوریچای قوشاچای(میان دوآب) استان آذربایجان غربی. ۱۷- سد قیصرق استان آذربایجان شرقی. ۱۸- سد کردکندی استان آذربایجان شرقی. ۱۹- سد مقصودلو استان آذربایجان شرقی. ۲۰- سد ملا یعقوب استان آذربایجان شرقی. ۲۱- سد ملک کیان استان

آذربایجان شرقی. ۲۲- سد مهابا استان آذربایجان غربی. ۲۳- سد نهند استان آذربایجان شرقی. ۲۴- سد هلاجه سو استان آذربایجان غربی. ۲۵- سد هفت چشمه آذرشهر استان آذربایجان شرقی. ۲۶- سد ینگو آذرشه استان آذربایجان شرقی. ۲۷- سد فاضل گلی استان آذربایجان شرقی. ۲۸- سد وانق علیا استان آذربایجان شرقی. ۲۹- سد سنجاق استان آذربایجان غربی. ۳۰- سد سفیدان عتیق(دش اسپران) استان آذربایجان شرقی. ۳۱- سد کانسپی استان آذربایجان غربی. ۳۲- قوشخانه استان آذربایجان غربی. ۳۳- سد اوغان استان آذربایجان شرقی. ۳۴- سد عبدول آباد استان آذربایجان شرقی. ۳۵- سد مینق خا استان آذربایجان شرقی. ۳۶- سد حسنجانکوه استان آذربایجان شرقی. ۳۷- سد ورگیل استان آذربایجان غربی. ۳۸- سد احمد آباد سفلی استان آذربایجان غربی. ۳۹- افزایش ارتفاع سد کاظمی بوکان استان آذربایجان غربی. ۴۰- سد آمند ۱ استان آذربایجان شرقی. ۴۱- سد آمند ۲ استان آذربایجان شرقی. ۴۲- سد باروق هریس استان آذربایجان شرقی. ۴۳- سد پیره یوسفان استان آذربایجان شرقی. ۴۴- سد خرمالو استان آذربایجان شرقی. ۴۵- سد خونیق استان آذربایجان شرقی. ۴۶- سد گاودوش آباد استان آذربایجان شرقی. ۴۷- سد ینگجه ۱ هریس استان آذربایجان شرقی. ۴۸- سد مینق سنگی استان آذربایجان شرقی. ۴۹- سد هریس شبستر استان آذربایجان شرقی. ۵۰- سد چناغ بلاغ استان آذربایجان شرقی. ۵۱- سد سرای استان آذربایجان شرقی. ۵۲- سد گل تپه مراغه استان آذربایجان شرقی.

۸۵ درصد از دریاچه نابود شده است

دبیر علمی همایش نجات دریاچه در رابطه با اهداف برگزاری همایش نجات ارومیه گفته است: «هدف ما ارائه یک نقشه راه و مدل اجرایی برای نجات دریاچه ارومیه است که بتوانیم آن را به صورت فازبندی شده اجرا کنیم. این دریاچه حدود ۸۵ درصد از آب خود را از دست داده است و به این راحتی نمی‌توان آن را احیا کرد. هم‌زمان طولانی و هم روش‌های مدیریتی مناسب می‌خواهد.»

این کارشناس در ادامه می‌افزاید دریاچه ارومیه هیچ‌وقت به حالت سابق خود برنخواهد گشت. وی پیشنهاد می‌کند نجات دریاچه ارومیه در فازبندی‌های مختلف و در بخش‌های مختلف اجرا شود و آب‌هایی که وارد دریاچه ارومیه می‌شوند، نباید تبخیر شوند. وی تأکید می‌کند که این آب‌ها باید به یک منطقه کوچک وارد شوند تا تبخیر نشوند.

وزیر نیرو: تا ۱۵ سال دیگر دریاچه را نجات می‌دهیم

حمید چیت‌چیان وزیر نیرو در دیدار با نمایندگان مردم استان آذربایجان شرقی در مجلس شورای اسلامی، مهم‌ترین عامل خشک شدن دریاچه ارومیه را توسعه بی‌رویه زمین‌های زیرکشت در چند سال اخیر می‌داند.

او در این رابطه می‌گوید: «در اطراف دریاچه ارومیه حدود ۱۵۰ هزار هکتار زمین زیرکشت وجود داشت که پس از مدتی به ۴۸۰ هزار هکتار رسید و ۳۳۰ هزار هکتار افزایش یافت. این زمین‌ها در مجموع سالانه به سه میلیارد و ۱۰۰ میلیون مترمکعب آب نیاز دارد که دقیقا معادل مقدار آبی است که می‌تواند دریاچه را احیا کند، برای احیای دریاچه ارومیه سالانه به سه میلیارد و ۱۰۰ میلیون مترمکعب آب نیاز داریم.»

وزیر نیرو گفت به ۱۰ تا ۱۵ سال زمان نیاز است تا دریاچه ارومیه به وضع سابق برگردد و برای این منظور کارها با یک سازمان‌دهی منسجم، به سرعت در حال انجام است. به عبارت دیگر نوشدارو پس از مرگ سهراب!

خشک شدن دریاچه ارومیه تا سال ۹۷

نماینده ارومیه در مجلس شورای اسلامی، اقرار کرده که «حداقل برای چندین سال آینده» دریاچه ارومیه از دست رفته و قابل احیا نیست. سال گذشته نیز یک استاد کویرشناسی پیش‌بینی کرده بود که این دریاچه تا سال ۹۷ کاملاً خشک می‌شود.

عابد فتاحی، ۲۹ خرداد ۹۴، به پایگاه اطلاع‌رسانی مجلس (خانه ملت) گفت: «متأسفانه دریاچه ارومیه در حال حاضر بحرانی‌ترین شرایط خود را می‌گذراند، زیرا میزان آب موجود در این دریاچه به پائین‌ترین حد خود رسیده و شاید بتوان گفت که احیای مجدد آن اقدامی غیرممکن است.»

فتاحی انتظار احیای دریاچه ارومیه را کاری بیهوده خوانده و می‌گوید، بهترین کاری که در حال حاضر می‌توان کرد به حداقل رساندن ضررهای خشکی دریاچه در استان آذربایجان غربی و دیگر مناطق است.

۲۴ سد در مسیر آبریزهای کارون

ظفر نژاد با اشاره به وجود ۸۲ سد در حوضه آبریز تالاب انزلی خاطرنشان کرد که این امر موجب شده ارتفاع کنونی آب در این تالاب یک تا دو متر کاهش یابد.

این کارشناس آب و توسعه پایدار در ادامه گفت: «همچنین حدود ۶ سد در حوزه آبریز تالاب گاوخونی احداث شد که این مسأله خشک شدن تالاب را به دنبال داشت، و روی حوضه آبریز تالاب بختگان نیز سه سد احداث شد که بیش از یک میلیارد متر مکعب حق‌آبه این تالاب را در خود ذخیره کرده است.»

یکی دیگر از قربانیان سدسازی‌های بی‌رویه رودخانه کارون است که زمانی تنها رودخانه قابل کشتی‌رانی ایران محسوب می‌شد و اکنون با احداث ۲۴ سد در مسیر آبریزهای آن در شرایط بحرانی قرار دارد.

مطابق آمار رسمی اکنون در ایران از ۶۴۷ سد بهره‌برداری می‌شود و احداث ۶۸۳ سد دیگر در دست مطالعه یا اجراست.

حجم آب ذخیره شده در پشت مهم‌ترین سدهای ایران به دلیل خشک‌سالی‌های پیاپی و برداشت بیش از حد به حدود ۳۰ درصد کاهش یافته و آب قابل برداشت در برخی از سدها تقریباً رو به اتمام است.

خشک شدن دو سد مهم تهران

مهم‌ترین سدهائی که برداشت از آن به سرعت کاهش مینماید دو سد لار و لتیان، به عنوان تأمین‌کنندگان اصلی آب پایتخت هستند. اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهور اقرار کرده که این دو سد برای چند روز بیش‌تر آب ندارند.

به گزارش «خبرآنلاین»، ۹۲ درصد منابع آب در ایران صرف فعالیت‌های کشاورزی می‌شود که بازدهی آن حدود ۳۶ درصد برآورده شده است.

وزیر نیرو، حمید چیت‌چیان اسفند ماه گذشته با اشاره به این که حجم مخزن سدهای ایران یک و نیم برابر موجودی آب رودخانه‌های کشور است تأکید کرده بود که ظرفیت سدسازی اشباع شده و باید مدیریت منابع را جایگزین آن کرد.

از سوی دیگر ایران یکی از مناطق خشک و کم‌آب جهان محسوب می‌شود که با رشد جمعیت سرانه آب تجدیدشونده آن به ازای هر نفر رو به کاهش رفته است.

گزارش اندیشکده امریکائی فعال در زمینه صلح

در سال ۲۰۱۳، یک اندیشکده امریکائی فعال در زمینه صلح نیز در گزارشی بحران آب در ایران را بسیار جدی ارزیابی کرده است. در این گزارش، تصریح شده که «در حال حاضر خطری که از جانب بحران قریب‌الوقوع

زیست‌محیطی و آب و هوایی ایران احساس می‌شود، به مراتب بیش از خطر دشمنان خارجی و منازعات سیاسی داخلی است.»

این گزارش که ترجمه کامل آن را مرکز رصد اندیشکده‌های استراتژیک «اشراف»، ترجمه و منتشر کرده به قلم دیوید میشل، سرپرست برنامه امنیت زیست‌محیطی در اندیشکده مرکز «استیمسون» نوشته شده است.

گزارش این اندیشکده، بر اساس اطلاعات داخلی ایران و نیز اطلاعات سازمان‌های بین‌المللی تهیه شده است. از جمله به گزارش «سازمان جنگل‌ها، مراتع و آب‌خیزداری ایران» که در اواسط سال ۲۰۱۳ منتشر شده بود، اشاره شده است. در این گزارش، از قول عیسی کلانتری مشاور رئیس جمهوری وقت آمده است: «مشکل اصلی‌ای که ما را تهدید می‌کند و از اسرائیل و آمریکا و دعوای سیاسی و... خطرناکتر است، این است که فلات ایران دارد غیرقابل سکونت می‌شود، اگر وضعیت اصلاح نشود، ایران ۳۰ سال دیگر کشور ارواح می‌شود.»

بر اساس گزارش اندیشکده استیمسون، ۹۰ درصد خاک ایران را سرزمین‌های خشک یا نیمه خشک تشکیل می‌دهند و تقریباً دو سوم حجم بارندگی کشور پیش از آن که بتواند رودها را پر آب کند، تبخیر می‌شود. در نتیجه، ایران بیش از نیمی از آب‌های مورد نیاز خود را با برداشت از آبخوان‌ها تأمین می‌کند و مصرف عمومی به سرعت در حال تحلیل بردن منابع زیرزمینی است.

این گزارش، نتیجه می‌گیرد که با نرخ کنونی مصرف بی‌رویه آب در ایران، ۱۲ استان از ۳۱ استان این کشور، ظرف ۵۰ سال آینده ذخایر آبی خود را به پایان خواهند رساند.

وضعیت آب‌های سطح زمین نیز بهتر از آب‌های زیرزمینی نیست. این گزارش با اشاره به رودخانه‌هایی که در عرض چند سال گذشته خشک شده‌اند به خشک شدن دریاچه ارومیه، بزرگترین دریاچه خاورمیانه اشاره کرده و نوشته است: «در شمال غربی ایران، احداث سدها (مانند کارون ۳)، سیستم نادرست آبیاری و خشکسالی منجر به کاهش حجم ۱۳ رودی شده است که دریاچه ارومیه را سیراب می‌کردند و اکنون این دریاچه، که بزرگترین دریاچه خاورمیانه محسوب می‌شود بیش از ۶۰ درصد حجم خود را نسبت به سال ۱۹۹۵ از دست داده است.»

اندیشکده استیمسون، همچنین به دریاچه بختگان در جنوب غربی ایران اشاره کرده است که دومین دریاچه بزرگ ایران بود، اما به دلیل احداث سد بر روی رودخانه کر، اکنون کاملاً خشک شده است.

دیوید میشل نویسنده این گزارش، بحران آب در ایران را دلیلی بر بالا گرفتن تنش‌ها و درگیری‌های داخلی و مرزی دانسته و به عنوان شاهد مدعایش به اعتراض کشاورزان اصفهان نسبت به انتقال آب زاینده‌رود به یزد، اشاره کرده است.

در ادامه این گزارش آمده است: «همچنین در سال ۲۰۱۱ مرزبانان ایرانی، پس از عبور از مرز افغانستان و تلاش برای باز کردن یک کانال آب ۱۸ مایلی (۳۰ کیلومتری) از رود هلمند به ایران، با نیروهای افغان درگیر شدند.» به نظر نویسنده این گزارش، وقوع جنگ ایران و عراق نیز بر سر ادعای دو کشور بر کنترل آبراه اروندرود در گرفت.

گزارش این اندیشکده امریکایی، به نقش سوءمدیریت در تشدید بحران آب نیز اشاره کرد و نوشته است: «شهرهای ایران یک سوم منابع آب خود را از طریق نشتی لوله‌های آب از دست می‌دهند. سیستم آبیاری این کشور نیز ناکارآمد بوده و از بازدهی بسیار پائینی برخوردار است. بیش از نیمی از حجم آب منابع تجدیدشونده ایران که در بخش کشاورزی مصرف می‌شود، به هدر می‌رود.»

این اندیشکده، در پایان گزارش خود تأکید کرده است که ایران برای مقابله با بحران قریب‌الوقوع زیست محیطی نیاز به «انقلابی فراگیر در سیاست‌گذاری‌های ملی» دارد.

خشم کشاورزان اصفهانی

کشاورزان منطقه خوراسگان در شرق اصفهان، در اعتراض به قطع حق آب کشاورزی این مناطق از زاینده‌رود و انتقال آب به یزد، لوله‌های انتقال آب به یزد را شکسته بودند. گزارش‌هایی از وقوع درگیری نیز در این منطقه منتشر شده است.

روزنامه جام جم روز جمعه چهارم اسفند، ۲۲ فوریه ۲۰۱۴ از قول حسین غفوری مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای یزد، نوشت: «تعدادی از مردم مناطق سیان، قارنه و اژیه در استان اصفهان به وسیله تجهیزاتی از قبیل تراکتور، لودر، بیل مکانیکی و سیم بکسل با هجوم به مسیر لوله انتقال آب به یزد، اقدام به تخریب این خط کردند.» روزانه ۱۷۰ تا ۱۸۰ هزار متر مکعب آب زاینده‌رود به استان یزد منتقل می‌شود. مسؤولان وزارت نیرو می‌گویند این آب برای تأمین آب شرب مردم یزد استفاده می‌شود که کمبود آب شیرین دارد اما مردم اصفهان معتقدند این آب برای مصارف صنعتی به یزد منتقل می‌شود.

کشاورزان استان اصفهان در پی قطع حق آب خود از زاینده رود بارها نسبت به این مسأله اعتراض کرده‌اند. نماینده اصفهان در مجلس هشتم نیز خرداد ماه ۱۳۹۱ گفته بود که بخشی از آب زاینده رود در بخش صنعت استفاده می‌شود. او افزود: «به نظر می‌رسد صنایع بی حد و اندازه از آب زاینده رود برداشت می‌کنند.»

به دلیل بی‌اثر بودن این اعتراضات، کشاورزان استان اصفهان دست به تخریب لوله‌های آبی زدند که آب زاینده‌رود را به یزد منتقل می‌کند. در پی این اقدام، آب آشامیدنی در یزد جیره‌بندی شده است.

روزنامه جام جم از قول یک مقام محلی نوشت: «قبل از تخریب تأسیسات این مناطق به نیروی انتظامی اطلاع داده شد اما به دلیل جمعیت زیاد معترضان، پنج نقطه از تأسیسات انتقال آب به یزد آسیب دید.»

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای یزد نیز گفته که در جریان اعتراض کشاورزان اصفهانی در منطقه قارنه، معترضان تعدادی از حوضچه‌های مسیر، ساختمان نگهبانی و تأسیسات کنترل و تابلوهای برق را تخریب کرده و شیشه‌های ساختمان را شکسته‌اند.

روزنامه جام جم از قول مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای یزد نوشت: «به دنبال وقوع این حادثه، موضوع در کمیته بحران استان مطرح و در مذاکره با مسؤولان و مقامات سیاسی استان اصفهان قرار شد تا امنیت منطقه برقرار شود اما باز هم معترضان به ایستگاه چهارم انتقال آب زاینده رود به یزد حمله کردند و این ایستگاه را به آتش کشیدند.

طاق بستان، دریاچه‌ای که «یک شب» خشک شد

مسؤولان محلی استان کرمانشاه می‌گویند که دریاچه طاق بستان در مدت ۲۴ ساعت خشک شده است. برخی مسؤولان استانی حفر چاه‌های عمیق در نزدیک دریاچه و برخی دیگر خشکسالی و دلایل طبیعی را علت این اتفاق می‌دانند.

علیرضا مرادی بیستونی، سرپرست معاونت میراث فرهنگی استان کرمانشاه، روز شنبه ۲۰ تیر ۱۳۹۴ - ۱۱ ژوئن ۲۰۱۵، به خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) گفت: «دریاچه طاق بستان که تا چندی پیش پر از آب بود به صورتی بسیار عجیب و به یکباره در مدت زمان کمتر از ۲۴ ساعت کاملاً خشکید.»

این دریاچه در کنار آثار تاریخی طاق بستان کرمانشاه متعلق به دوره ساسانیان قرار دارد و از جاذبه‌های گردشگری این منطقه محسوب می‌شود.

به گفته مرادی، در حالی که چهارشنبه هفته گذشته ۱۷ تیر، این دریاچه پر از آب بوده، اما به یکباره در روز پنجشنبه کاملاً خشک شده و آبی در آن دیده نمی‌شود.

سرپرست معاونت میراث فرهنگی استان کرمانشاه، معتقد است که به احتمال زیاد حفر چاه‌های عمیق در اطراف این دریاچه موجب خشک شدن آن شده است. با این حال محمد حسین ایزدی، مدیر روابط عمومی شرکت آب منطقه‌ای استان کرمانشاه ضمن تأیید خشک شدن ناگهانی چشمه طاق بستان، می‌گوید که احتمالاً این اتفاق یک دلیل طبیعی دارد. او با رد ارتباط این اتفاق با حفر چاه در حاشیه دریاچه اضافه کرد: «به نظر می‌رسد کمبود بارندگی باعث خشک شدن این چشمه شده، اما این که چرا این اتفاق ناگهانی رخ داده جای بررسی دارد.»

اما علیرضا مرادی بیستونی، با بیان این که چنین موردی تاکنون برای آب این دریاچه اتفاق نیفتاده است، می‌افزاید: «این مورد را هرگز نمی‌توانیم به حساب خشک‌سالی بگذاریم، چراکه اگر به خاطر خشک‌سالی بود باید در طول یک مدت زمان حداقل دو هفته تا یک ماهه آب آن می‌خشکید، نه اینکه یک شبه تمام آب آن بخشد.» در همین حال مدیر روابط عمومی شرکت آب می‌گوید از آن جا که تأمین آب شهر کرمانشاه از منابع دیگر صورت می‌گیرد، مشکلی در آب شرب این شهر به وجود نخواهد آمد اما ساکنان روستای طاق بستان ممکن است با مشکلاتی روبه‌رو شوند. به گفته مسؤولان محلی، تحقیقات در مورد دلایل این اتفاق عجیب همچنان ادامه دارد.

دلایل کم‌آبی در ایران و راه‌های برون‌رفت از این بحران

به گفته کارشناسان امور محیط زیست، تغییرات جوی و بالارفتن دمای زمین به میزان ۶ دهم درجه سانتیگراد در مدت ۲۰ سال، یکی از عوامل خشک‌شدن برخی از مناطق ایران است.

افزون بر این، اعمال سیاست‌های نادرست و ناهم‌آهنگ مدیریت منابع آب در ایران را نیز در خشک‌شدن برخی از مناطق این کشور بی‌تأثیر نمی‌داند. این امر تاکنون به خشک شدن ۲۹۷ دشت از ۶۰۰ دشت ایران انجامیده است.

کارشناسان، برای برون‌رفت از بحران کم‌آبی در ایران، راهکارهای گوناگونی ارائه می‌دهند: کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی به ۶۰ درصد، استفاده از روش‌های نوین کشت و برداشت، کاهش مصرف کود و سم، محدود کردن دامنه‌ی فعالیت‌های دامداری و تبدیل آن‌ها به کشت‌های کم آب، از جمله‌ی این راهکارها است.

کشورهای پیشرفته برای مبارزه با تنش‌های آبی، به ابتکارهای موثری روی آورده‌اند. این کشورها، از جمله روابط تجاری خود را بر اساس وارد کردن تولیدات «پیر آب بر» به کشور خود و صدور محصولات کشاورزی «کم آب بر» به خارج، تنظیم می‌کنند و با استفاده از «آب مجازی» موجود در محصولات وارداتی، به میزان منابع آبی خود می‌افزایند.

برخی از کشورها همچنین با خرید و اجاره کردن زمین در کشورهای که از منابع آبی و امکانات کشت مناسب‌تری برخوردار هستند، محصولات مورد نیاز غذایی خود را در این کشورها به عمل می‌آورند.

به گفته مدیرکل دفتر توسعه پایدار و اقتصاد سازمان محیط زیست، سودان و قزاقستان برای کشت، به کره جنوبی، امارات و عربستان زمین اجاره می‌دهد. جواهریان در این رابطه می‌گوید: «این روش برای تولید محصولات «پیر آب بر» به عنوان راهکاری برای تأمین منابع آبی باید در ایران هم مد نظر قرار گیرد.»

موقعیت دریاچه ارومیه

مساحت دریاچه ارومیه از حدود ۲ هزار کیلومتر مربع به ۱۶۲۸ کیلومتر مربع کاهش یافته است. به گزارش خبرگزاری «مهر»، محبوب زارع مدیر ستاد حوادث و مدیریت بحران آذربایجان غربی چهارشنبه ۲۸ اسفند ۱۳۹۳، ضمن اعلام این خیر گفته که بر اساس بررسی‌های انجام شده ۳ روستا در سلماس و ارومیه در معرض خطر جدی ناشی از خشکی دریاچه ارومیه هستند.

از زمان شتاب گرفتن خشکی دریاچه ارومیه، پدیده ریزگردهای نمکی در این منطقه بروز کرده است. آنطور که مدیر کل ستاد حوادث و مدیریت بحران آذربایجان غربی گفته است، در ارومیه ۶۳۳ روستا، سلماس ۱۵۸ روستا، نقده ۹۶ روستا، مهاباد ۱۹۸ روستا و میاندوآب ۱۹۴ روستا و در مجموع هزار و ۲۷۹ روستا در معرض افزایش شوری آب شرب و کشاورزی هستند.

در همین زمینه کاظم محمدی مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب روستائی آذربایجان غربی هم گفته تا کنون آب ۱۸۳ روستای حاشیه دریاچه ارومیه متاثر از خشکی دریاچه و شوری آب شده است. علاوه بر این، در حال حاضر ۳۰۰ روستای آذربایجان غربی در اثر خشکسالی با کمبود آب مواجه شده‌اند.

دریاچه ارومیه واقع شده در منطقه آذربایجان ایران، دارای رکورد بزرگترین دریاچه داخلی ایران و بزرگترین دریاچه آب شور دنیاست. با جرات می‌توان گفت که دریاچه ارومیه یکی از نادرترین جاذبه‌های طبیعی است که در سالیان اخیر در اثر سیاست‌های غلط و به عبارتی سوءاستفاده‌های سیاسی اقتصادی دچار خشک شدن و نابودی گردید. سیاست‌هایی که در پشت پرده آن، غول سیاسی نظامی اقتصادی سپاه پاسداران نقش ایفا کرد و این دریاچه را به کام مرگ فرو برد. نقش ارگان‌های زیرمجموعه سپاه پاسداران و به خصوص ارگان خاتم‌الانبیا بدون توجه به نیازهای زیست محیطی و نقش جاذبه‌های توریستی این دریاچه، موجب گردید تا مرگ این دریاچه حتمی شود و عوارض محیطی، اجتماعی و عواقب زیست محیطی جبران‌ناپذیری را موجب شود.

آب دریاچه ارومیه جزو آب‌های بسیار شور است که میزان نمک محلول آب دریاچه دو برابر اقیانوس‌ها است و هیچ گونه‌ای از ماهیان به جز گونه‌هایی از سخت‌پوستان (آرتمیا)، دیاتوم‌ها و فیتوپلانکتون‌ها در آن زندگی نمی‌کنند. ۲۷ گونه پستاندار، ۲۱۲ گونه پرنده، ۴۱ گونه خزنده، ۷ گونه دوزیست و ۲۶ گونه ماهی، جزو خانواده تشکیل دهنده حیات وحش این دریاچه هستند. دریاچه ارومیه دارای ۱۰۲ جزیره است که همه آن‌ها از سوی سازمان یونسکو به عنوان اندوخته طبیعی جهان به ثبت رسیده‌اند.

آغاز فاجعه در دریاچه ارومیه از زمانی شروع شد که پل میان‌گذر دریاچه ارومیه بنا نهاده شد. دستور ساخت این پروژه در زمان دولت احمدی‌نژاد شروع گردید و با توجه به تذکرات متخصصین محیط زیست و کارشناسان مربوطه، متأسفانه کسی توجه نکرد و امتیاز کامل و انحصاری انجام پروژه نیز به قرارگاه خاتم‌الانبیا سپاه پاسداران سپرده شد. این پل ۱۷۰۹ متر طول دارد که ۱۲۷۶ متر آن در داخل دریاچه ارومیه اجرا شده و حدود ۳۸۵ متر آن در دو طرف پل‌های اتصال است. سازمان مسکن و شهرسازی دولت اصلاحات تصمیم گرفت که کارهای این پل را خود بر عهده گرفته و به صورت پیمانکاری جزء به شرکت‌های متعدد واگذار نماید که در این میان شرکت‌های کذائی زیرمجموعه و وابسته به قرارگاه خاتم‌الانبیا سپاه پاسداران به عنوان برندگان مناقصه بر اجرای این طرح حاکم شدند. این پروژه که با سرمایه‌گذاری ۵۰ درصدی بخش خصوصی (شرکت سرمایه‌گذاری بانک ملی و سازمان بازنشستگی کشوری) و ۵۰ درصدی دولت در حال احداث است، در آغاز هزینه هشتاد میلیارد تومانی برای اتمام آن پیش‌بینی شده بود که به دلیل برخی هزینه‌های اضافی، تاکنون ۱۲۰ میلیارد تومان صرف شده و تنها برای تکمیل نهائی پل نیاز به بودجه سی میلیارد تومانی است. احداث سدهای گوناگون و ذکر شده نیز بخش دیگری از اعمال سیاست‌های غلط در این زمینه می‌باشند که قریب به اتفاق این پروژه‌ها نیز به شرکت‌ها و نهادهای وابسته به حکومت و یا زیر مجموعه سپاه پاسداران و قرارگاه خاتم‌الانبیا سپرده شده‌اند. هزینه و بودجه‌های مصرف شده برای ساخت این تعداد سد در مسیر دریاچه ارومیه علاوه بر هزینه‌های ۳۰ میلیارد تومانی طرح پل شهد کلانتری بر روی دریاچه ارومیه است.

اعتراضات مردمی و سرکوب آن‌ها

از آغازین لحظات رخداد فاجعه خشک شدن دریاچه ارومیه و متوجه شدن بخش فعالین اجتماعی و زیست محیطی جامعه به این مهم، اعتراضات و تظاهرات مردمی در قالب مطالبات مسالمت‌آمیز برای نجات دریاچه ارومیه شکل گرفت. اما نیروهای سرکوبگر پلیس و لباس شخصی‌های سپاه پاسداران بلافاصله وارد میدان شده و این اعتراضات و مطالبات که در چهارچون قانون اساسی نیز قانونی تلقی شده است را با گلوله و دستگیری و سرکوب می‌گویند. خیل عظیمی از فعالین زیست محیطی و نیز روزنامه‌نگاران و فعالین اجتماعی مناطق آذربایجان غربی و شرقی بلافاصله دستگیر و مرد ضرب و شتم قرار می‌گیرند و هرگونه اعتراض و مطالبات آن‌ها را با گلوله و زندان پاسخ می‌گویند و حرکات آن‌ها را نوعی اعمال ضد انقلابی و به منظور براندازی حکومت قلمداد می‌کنند. نقش ویژه سپاه پاسداران در این دستگیری‌ها و برخوردها عاملی است تا هرگونه شک و شبهه از دست داشتن سپاه پاسداران در اجرای طرح‌های غیر علمی بر روی دریاچه ارومیه و بلعیدن بودجه‌های کلان اختصاص یافته به پروژه‌های متعدد می‌باشد را تبدیل به یقین کند. چرا که سپاه با برخورد سرکوبگرانه خود در این زمینه تلاش نمود تا هرگونه صدائی را در گلو خفه کند و به هیچ کسی اجازه ندهد به واقعیت‌های پنهان و پشت پرده پی ببرد.

در جمع‌بندی می‌توان تأکید کرد که مجموعه‌ای از عوامل در خشک‌شدن از جمله دریاچه ارومیه دست دارند که مهم‌ترین آن‌ها عوامل انسانی سطح حوزه هستند. عواملی مربوط به بهره‌برداری و سازه‌ها و سدهائی که موجب کنترل کردن آب به شمار می‌آیند. به عبارت دیگر، در سال‌های اخیر با سدسازی جلوی منابع تأمین‌کننده آب دریاچه ارومیه یعنی رودها و سیلاب‌ها گرفته شده و سدسازی عمده‌ترین دلیل خشک شدن این دریاچه است.

به گفته مدیر ستاد حوادث و مدیریت بحران آذربایجان غربی، مساحت دریاچه ارومیه از حدود ۲ هزار کیلومتر مربع به ۱۶۲۸ کیلومتر مربع کاهش یافته است. تاکنون آب ۱۸۳ روستای حاشیه دریاچه ارومیه متأثر از خشکی دریاچه شور شده است.

مدیرکل حفاظت محیط زیست آذربایجان شرقی احداث میانگذر دریاچه ارومیه را یکی از عوامل مهم در خشکسالی آن دانست که از نظر کمی و کیفی بر دریاچه ارومیه تأثیر داشته است.

به گزارش مهر، حمید قاسمی، در حاشیه جلسه ارزیابی تأثیرات جاده میانگذر و برداشت نمک بر اکوسیستم دریاچه شاید نخستین مسؤلی بود که صراحتاً به مشکلات پل میانگذر دریاچه ارومیه اشاره کرد و در این خصوص اظهار داشت: با توجه به ویژگی‌های فیزیکی میانگذر دریاچه ارومیه از زمان احداث تاکنون، تأثیر آن بر کیفیت و کمیت آب دریاچه ارومیه مشهود است. او در عین حال برای کاهش زیان‌های این پل و جبران اثرات منفی آن ایجاد ۵۰ متر پل از سمت شهرستان ارومیه عنوان کرد که توسط مشاور طرح و پیش‌بینی شده اما هنوز اجرائی نشده است.

حمید قاسمی همچنین در خصوص موضوع برداشت نمک و تأثیر آن در احیاء و جلوگیری از نابودی اکوسیستم طبیعی منطقه گفت: صدور مجوز برداشت نمک دو رویکرد و نتیجه مثبت اشتغال جوامع محلی و بهبود و به تعادل رسیدن میزان نمک در اکوسیستم دریاچه ارومیه را در پی دارد. مدیر کل حفاظت محیط زیست آذربایجان شرقی در تشریح این موضوع افزود: اگر نمک‌های رسوب‌شده با افزایش پسروری دریاچه در منطقه گسترش یابد، رطوبت هوا را جذب کرده و مانع رشد گیاهان خودرو در منطقه خواهد شد که این موضوع بر میزان بارش‌ها هم تأثیر منفی خواهد گذاشت. وی کشت گیاهان شورپسند در بلندمدت را در احیای اکوسیستم منطقه و جلوگیری از تبعات محیط زیستی خشک‌شدن دریاچه ارومیه موثر و حیاتی دانست.

در جایی که دولت‌ها، هرگونه ندای آزادی‌خواهی و حق‌طلبی شهروندان را با بی‌رحمی امام سرکوب می‌کنند؛ برای افتتاح راه‌آهن و جاده نیم‌کاره و کارخانه تکمیل نشده شتاب دارند و با هم رقابت می‌کنند؛ جهالت و جنایت، رانت‌خواری

و فساد اقتصادی تمام سران و مقامات و ارگان‌های حکومتی را بگیرد؛ دیگر نمی‌توان به سرنوشت پروژه‌های زیست‌محیطی که حاصل آن در کوتاه مدت قابل نمایش نیست دلخوش کرد!

در خوزستان و جنوب عراق دی‌اکسیدکربن غوغا می‌کند. این اقیانوس معلق خاک به تدریج انسان‌ها را خفه می‌کند، فقط مختص خوزستان نیست، آذربایجان و فارس و اراک و کرمان و خراسان و سیستان و... را تهدید می‌کند و علاوه بر تولید بیماری‌های خطرناک، جان بسیاری از انسان‌ها را نیز می‌گیرد.

طبق گزارشات، امروز مردم خوزستان، آذربایجان و سیستان و...، نه تنها خاک‌های آلوده بر خانه و کاشانه‌شان، بلکه بر سرشان و نفس‌شان و به طور کلی بر وجود تمام جانداران و گیاهان نشسته است. زندگی و نفس میلیون‌ها انسان و موجودی که در انبوهی از خاک معلق در هوا نفس‌شان را به شماره انداخته است.

این که این ریزگردها از کجا می‌آید و چگونه باید با آن مبارزه کرد نخست انجام پژوهش دقیق علمی، هم پول ضروری‌ست و هم به محققین و کارشناسان نیاز است. در حالی که در ایران، حکومت اسلامی در عرصه پژوهش‌های پایه علمی سرمایه‌گذاری نمی‌کند و اگر کسی هم با علاقه و امکانات شخص خود بخواهد در این مورد تحقیق و گزارش تهیه کند و انتشار دهد سر و کارش به ارگان‌های امنیتی حکومت اسلامی کشیده می‌شود. در حالی که در این مورد میلیاردها تومان بودجه به نام مبارزه با ریزگردها و کم‌آبی و حفاظت محیط زیست، حیف و میل می‌گردد. در حال حاضر صدها سد مضر و غیرکارشناسی ساخته شده، سدهائی که با بودجه‌های چند هزار میلیاردی درست شده‌اند، چگونه باید برداشته شوند؟! به گفته کارشناسان، حتا اگر این ۵۰ درصدی این سدها برداشته شود، از دریاچه ارومیه گرفته تا بسیاری از تالاب‌های ایران، نجات پیدا خواهند کرد و...

با وجود همه فجایع موجود و فجایع بزرگ آتی انسانی و زیست‌محیطی، مردم آزاده ایران ابتدا باید با حکومت اسلامی ایران، تعیین تکلیف کنند و با بر کناری کلیت آن، بتوانند حکومت دلخواه خود را روی کار بیاورند که خدمتگزار مردم باشد و با رعایت کلیه موازین جهان‌شمول انسانی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی، از جمله اهمیت ویژه‌تری نیز به نجات طبیعت و زیست‌محیطی جامعه ایران بدهد!

پنجشنبه بیست و پنجم تیر [سرطان] ۱۳۹۴ - شانزدهم جولای ۲۰۱۵